

det exproprierede Areal paa den Maade, at man tager Grusen, forsaavidt man har Brug for den til Veiene, men dernæst ogsaa alle de Steen, der findes, og benytter dem enten til det første Anlæg af Landeveiene eller som harvet Gruus eller fører dem ud for at lade dem slaae i Stykker og belægge Veiene dermed. Derfor nu efter dette Lovforslag kan tilkomme Grundeierne Godtgjørelse for Steen, der findes i Gruusgravene og benyttes af Jernbanebestyrelsen, saa vil den samme Fordring upaatvivlelig ogsaa blive reist ligeoverfor Veivæsenet, og derved vil Veimaterialet i høj Grad blive fordyret. Jeg for mit Vedkommende antager, at Bestemmelsen kun kan gjælde de Steen, der ere omtalte i Besforordningen af 13de December 1793, nemlig dem, som findes liggende omkring paa Markerne; men jeg troer, at det vilde være heldigt, om den ærede Indenrigsminister maatte finde sig foranlediget til at udtale sin Anskuelse om denne Bestemmelse i Lovforslaget.

Indenrigsministeren: De Steen, som findes blandede mellem det Gruus eller andet Jordmateriale, som Jernbanen benytter, vil Grundeieren vanskeligt kunne gjøre Fordring paa at faae erstattede, for det Første, fordi deres Tilstedeværelse ikke er ham bekendt og maaskee heller ikke bliver ham bekendt under Forstyrrelsen af Materialet; men, selv om dette skulde ske, forekommer det mig, at man dog kunde slaae sig til No med, at den Værdi, som skal erstattes, jo dog ogsaa maatte være Værdien af Stenene der, hvor de ligge, og ikke Værdien af Stenene, efterat Jernbanebestyrelsen har gravet dem ud og bragt dem frem, og denne Værdi turde altsaa i Reglen blive Hul. En Steen, der ligger savnedt i Jorden, troer jeg vanskeligt vil have nogen virkelig Værdi for den Mand, der selv skal paatage sig at grave den op og skaffe den frem for Dagens Lys. Jeg troer altsaa ikke, at det har nogen stor Betænknelighed at beholde det Udtryk, der her staaer. Det forekommer mig som sagt klart, at, naar vedkommende Vurderingsmænd skulle ansætte Stenenes Værdi, kunne de ikke ansætte den til det, de ere værd, efterat være gravede op og samlede og muligviis endog transporterede

hen paa det Sted, hvor de skulle benyttes. Paa den anden Side forekommer det mig, at man ikke ret vel vil kunne fuldstændig udelukke enhver Afgang til at faae Erstatning for Steen, som ligge i Jorden; thi saadanne Steen kunne jo undtagelsesviis have stor Værdi; jeg vil saaledes blot nævne Kalksteen. Hvor Udgravning af Steen i Virkeligheden er en Industri, hvor det i Virkeligheden lønner sig at grave Steen ud af Jordens Dyb for Stenenes egen Værdis Skyld, vilde det dog være en Urimelighed og Ubillighed ikke at erstatte saadanne Steen med den Nettoværdi, de vilde have efterat være stæffede op for Dagens Lys. Det forekommer mig altsaa, at den Bestemmelse, der her findes, ikke kan have noget Bægtende for Jernbanebestyrelsen, hvem den umiddelbart angaaer, og ei heller for Veibestyrelserne, for hvem det ærede Medlem meente, at den indirecte vilde kunne faae en Indflydelse.

Saffner: Jeg maa dog tillade mig at gjøre den ærede Indenrigsminister opmærksom paa, at disse Steen meget ofte komme frem i Gruusgravene ved de Foranstaltninger, som nærmest gaae ud paa at skaffe Gruus tilveie. Naar man graver Grusen ud og harper den, komme Stenene naturligt frem, og den almindelige Priis, som her paa Sjælland betales til Gruusgravsarbejdere for at opsætte disse Steen, er 2 Rd. pr. Cubikfavn, idet de desuden faae aparte Betaling for at harpe Grusen. Men nu er det ganske klart, at, naar der i Gruusgraven staaer 20—30 Cubikfavne Steen, som altsaa vilde staae Veivæsenet i 2 Rd. pr. Cubikfavn, og vedkommende Gruuseier har Ret til af Veibestyrelsen at forlange Godtgjørelse for disse Steen, saa vil dette Materiale blive Veivæsenet en heel Deel dyrere. Her er jo Strækninger paa Sjælland, hvor en Cubikfavn Steen, leveret paa Landeveien, betales med 20 à 21 Rd. Trække vi Transportomkostninger herfra, vil det jo være meget let at udfinde, hvad en Cubikfavn Steen kan være værd.

Jessen: Jeg maa tilstaae, at den Discussion, som er ført, ikke for mig ganske har klaret det Spørgsmaal, der blev reist af den